

Кэнтиккэ орто оскуола сайдыта

1990сылга балаҕан ыйыгар үөрэх управлениетын начальнига Васильев Евгений Данилович тэрийээһининэн Кэнтиккэ орто оскуола арыллыбыта.

Директорынан Яковлев Василий Васильевич, үөрэх чааһын салайааччытынан Алексеева Ксения Ивановна, иитэр үлэ салайааччытынан Игнатьева Розалия Семеновна анаммыттара. Базаны тэрийиигэ элбэх үлэ ытыллыбыта. Саҥа мастерской үлэбэ киирбитэ. Оскуола бэйэтин үбүнэн 2 МТЗ-82 тракторы, 1 ДТ-75 тракторы, автобус, ЗИЛ массыына, станоктары,пилорама ылыммыта. 1992 сылтан изостудия арыллан үлэлиир. Английскай тылы кыра кылаастартан, информатиканы бэһис кылаастан үөрэтиини киллэрбиппит. Черчениеба, английскай тылга, саха тылыгар республикаба миэстэлэһэр буолбуппут. Үөрэх билиитэ 100%, хаачастыба 40-57% буоларын ситиспиппит. Оҕолор үрдүк үөрэххэ киириилэрэ улууска биир бастыҥ көрдөрүүлээх. Үрүҥ көмүс медалистар баар буоллулар.Бастакы медалистар Иванова Раиса Петровна Иркутскайдаабы лингвистической университеты бүтэрэн, Васильева Татьяна Васильевна Мирнэй политехнической институтун бүтэрэн билигин Саха государственной университетын Мирнэйдээби филиалыгар омук тылын үөрэтэллэр. Салгыы үрүҥ көмүс мэтээллээх оскуоланы бүтэрбиттэрэ: Михайлова Лена, Герасимова Дуня, Софронова Ньургуйаана, Игнатьева Шура, Алексеев Спикер, Мыскатов Дьулус, Максимов Роберт, Хабакова Айта, Семенова Ньургуйаана, Сячикова Стеша, Саввина Мотя. Улуус администрациятын премиятын ылбыт үөрэнээччилэрбит: Иванов Ваня-черчениеба үс сыл республиканскай призер, Михайлова Лена-А.С.Пушкин юбилейыгар ытыллыбыт республиканскай конкурс кыайыылааба, Бойтунов Эллэй-черчениеба республиканскай призер, уруһуйга араас конкурстар призердара.Нэһилиэк бары тэрилтэлэригэр үрдүк үөрэби бүтэрбит выпускниктарбыт үлэлиллэр.

2000 сылга 5 профессияны бэлэмниир лицензия ылан «В», «С» категориялаах суоптардары, столяры, атах таҥаһын, бэргэһэни тигээччилэри бэлэмниибит. Итини таһынан баҕалаах оҕолор тракторист, художник-оформитель идэлэрин ылыахтарын сөп. 2000 сылтан үөрэх министрствотын опорнай оскуолата буолабыт. Федеральной араас эксперименнэргэ кыттабыт.

2001, 2003 сылларга Россия үрдүнэн ытыллыбыт конкурска бастаан „Сыл оскуолатын“ аатын ылбыппыт.

2004 сылга Россия «Үрдүк категориялаах оскуолата» ааттаммыппыт. Оскуола директора Яковлев творческой педагогика Академиятын академигын бочуоттаах аатын ылбыта. Улуус технологияба учууталларын семинара ытыллыбыта. Харыйалаах, Күнчээн лаабырдар бастыҥ үлэлэринэн биллэллэрэ. „Силис“ оҕо тэрилтэтэ улууска бастакы миэстэни ылбыта.

2005 с. Учууталлар атырдыах ыйынаабы сүбэ мунньахтарыгар „Оҕо иитиитигэр общественность оруола“ диэн секциятын биһиги нэһилиэккэ ыппыттара.

Эбии үөрэхтээһингэ модисткалары, столярдары, обувщиктары, суоппардары бэлэмниир лицензиябытын салгы ылбыппыт.

2006 сылга Николаева Тамара Сергеевна салайытынан оскуола сайдытын Программатын ылынан үлэлээммит, Россия бастыг оскуолатын аатын ылан, Путин мөлүйөөннээх Гранын ылары ситиспиит. Сэтинньигэ үөрэх управлениатын начальниктары республикатаабы семинардарын төгүрүк оскуола буолбута.

2007 с. Тохсунньуга ИПКРО фундаментальной курстара бииги оскуолаа буолбутугар улуус сүүстэн тахса учууталара үөрэммиттэрэ. Алтынньы 8 күнүгэр таас оскуола бастакы сваятын оскуола директора Яковлев Василий Васильевич, Кэнтик нэһилиэгин Баһылыга Алексеев Василий Иванович, оскуола научнай үлэбэ салайааччыта, попечитель, Россия үөрэбириитин бочуоттаах үлэһитэ Николаева Тамара Сергеевна, үөрэх управлениатын начальнига Кондаков Иван Иванович, улуус Баһылыгын үөрэххэ, культураа, доруобуя харыстабылыгар солбуйааччыта Кононов Геннадий Васильевич кыттыылаах туруорбуттара. Бу оскуола таас, икки этээстээх, 220 миэстэлээх буолуохтаах. 2009 сылга киириэхтээхпит. Аныгы ирдэбилгэ толору эппиэттир хааччылыылаах кабинеттарын таһынан физзаллаах, кыһынгы оранжереялаах, музейдаах буолуохтаах. Тимир уустарын бэлэмниир Якутскайдаабы художественнай училище филиала буолуохтаахпыт, онно эппиэттир мастерской тутуллуохтаах.

Саха сирэ Россия састаабыгар киирбитэ 375 сылынан биллэриллибит „Модун санаа трассата“ республиканскай күрэххэ кыайыылаахтар кэккэлэригэр киирбиит. Начальнай кылаастар холбоһуктара, оскуола библиотеката мультимедийнэй күрэххэ улууска бастаабыттара. Информатика учуутала Иванов Петр Петрович „Россия бастыг учуутала“ үрдүк ааты ылан Россия Президенын 100 тыһынчалаах Гранын ылбыта.

Кэлинги сылларга „Улуус бастыг директора“ ааты Яковлев В. В. үстэ ылбыта. „Улуус бастыг учуутала“ Граны: Семенов Валерий Максимович – черчение, Игнатьева Розалия Семеновна – нуучча тыла, Иванов Петр Петрович – информатика, Шамаева Любовь Федоровна-математика учууталара ылбыттара. „Бастыг кылаас салайааччыта“ Граны: Алексеева Анна Васильевна, Гоголева Мария Гаврильевна ылбыттара. „Бастыг фольклорнай ансамбль салайааччыта“ ааты Мойтохонова Айта Михайловна ылбыта.

2008 сыл кулун тутарыгар оскуола «Лидер информатизации системы общего образования РС (Я)» диплому ылбыта.

Оскуолаа 32 учуутал үлэлиириттэн үһэ Россия үөрэбириитин туйгуннара: Яковлев Василий Васильевич – үрдүк категориялаах директор, Алексеева Ксения Ивановна – үрдүк категориялаах завуч, Будищева Мариафа Афанасьевна – үрдүк категориялаах нуучча тылын учуутала; 11 учуутал: Мачахова Светлана Семеновна-иитэр үлэбэ директору солбуйааччы, Игнатьева Розалия Семеновна – үрдүк категориялаах нуучча тылын учуутала, Семенов

Валерий Максимович – үрдүк категориялаах черчение учуутала, Семенова Галина Александровна-технология, Егорова Маргарита Сергеевна, Чыбыкова Марина Федотовна-начальной кылаас учууталлара, Николаев Михаил Терентьевич-физкультура, Иванов Петр Петрович-информатика, Филиппова Акулина Ивановна-оҕо тэрилтэтин тэрийээччи, Филиппова Христина Михайловна-география, Яковлева Александра Макаровна-история учуутала Саха Республикатын үөрэбириитин туйгуннара буолаллар. Физкультура учуутала Родионов Степан Анатольевич хапсаҕайга спорт маастара. Физика учуутала Филиппов Афанасий Семенович дуобакка спорт маастарыгар кандидат, региональной күрэххэ 1 миэстэни ылла, саха культуратын үөрэтиигэ Алексеев Василий Иванович „Хоһууннары иити“ кинигэтэ табыста. Оҕолору уруһуйга үөрэтиигэ ситиһиилээх үлэлэрин иһин Саввина Майя Васильевна Саха Республикатын Правительствотын стипендиата буолбута. Бойтунов Тохман Афанасьевич „Мир Саха“ художниктар республиканскай күрэхтэригэр художниктар Союзтарын махтал суруктарын ылла, „Саамай элбэх көрөөччүнү түмпүт“ номинация хаһаайына. „Байанай“ диэн быыстапкаҕа бастакы миэстэни ылбыта. Бастакы сылыгар живописька, иккис сылыгар мас оноһуктарга эмиэ хотуталаабыта. Якутскайга Кэнттик нэһилиэгин күннэрин чэрчитинэн бырааттыы Бойтуновтар быыстапкаларын тэрийэн дьон биирэбилин ылбыта.

Быйылгы үөрэх сылыгар да үөрэнээччилэр элбэх ситиһиилэннилэр. Алексеева Лия, 8 кылаас үөрэнээччитэ, республикаҕа лауреат буолла, «Инникигэ хардыы» Россиятаабы конференциятыгар 10 бастыгнар истэригэр киирдэ, салайааччыта Алексеева Мария Софроновна. Степанова Ксюша, 10 кылаас, „Модун санаа трассата“ республиканскай конкурска призер буолла, гимназия үнүгүүһүт оҕолорун кытта Грецияҕа международной күрэххэ кыттан кыһыл көмүс мэтээли ылан кэллэ. Иванова Марианна, 10 кылаас, нуучча тылын олимпиадатыгар улууска 1 миэстэни ылла, республиканскай олимпиадаҕа 6 миэстэ. Иванова Уля, 10 кылаас, нуучча литературатын олимпиадатыгар улууска 2 миэстэ, Капитонова Арыяана, 7 кылаас, физикаҕа 1 миэстэ. Улуустаабы „Инникигэ хардыы“ күрэхтэр Павлова Айта, 8 кылаас, - 3 миэстэ, Еттянова Ньургуйаана, 8 кылаас, - 3 миэстэ, республиканскай Ларионовскай аабыларга - 3 миэстэ. „Иэхэйчээн“ фольклорнай ансамбль (Саввинов Платон, Степанов Миша, Иванов Вася, Неряева Ньургуйаана, Васильева Наташа, Павлова Аня) „Сарданалаах аартык“ республиканскай күрэххэ бастакы миэстэни ылла, улууска чабырҕа күрэхтэр бастакы миэстэлээх, „Сыл бастыг фольклорнай ансамбля“ номинация кыайыылаахтара. „Далбарай“ ансамбль „Хотугу сулус“ күрэххэ 1 миэстэни ылла. Мойтохонов Харысхан, 6 кылаас „Сулусчаан“ иккис степеннаах лауреата, Капитонова Арыяана лауреат. Ачикасов Витя, 10 кылаас, улууска лидердэр конкурстарыгар иккис миэстэ. „Кэскил“ хаһыат ийэбэ аналлаах уруһуй конкурсугар Саввина Саяна, 8 кылаас, үһүс миэстэ. „Хоһоон хонуулардаах, ырыа ыллыктардаах“ П.Н. Тобуруокап төрөөбүтэ 90 сылыгар аналлаах улуус оскуолаларын уус урун аабылары күрэхтэр Давыдов Айаал, 11

кылаас, Алексеев Айсен, 9 кылаас, Семенов Вася, 10 кылаас, -1 миэстэ, Саввинова Күннэй, 6 кылаас иккис миэстэ. Васильева Любовь Алексеевна салайар бөлөбө иккис миэстэни ыллылар. Өйтөн суруйууга Капитонова Арыяана -1 миэстэ. Дуобатчыттар улууска команданан иккис миэстэлээхтэр (салайааччылары Филиппов А.С.). Дуобакка Абрахов Коля, 8 кылаас, иккис миэстэ, Филиппов Степа, 7 кылаас, үһүс миэстэ. 4 кылаас, (классовод Алексеева Мария Софроновна) представление туруоруутугар 1 миэстэ. „Искорка“ НПК Михайлов Глеб-3 миэстэ, Петрова Сиибиктэ, 4 кылаас, 1 миэстэ, республиканскай Ларионовскай аабыыларга 2 миэстэ. Николаева Сардаана, 3 кылаас, „Кэнчээри“ экологическай НПК - 1 миэстэ. С.Т.Руфов 80 сааһыгар аналлаах математикаҕа улуус олимпиадатыгар Егорова Наташа-1 миэстэ, Максимова Таня-3 миэстэ. Уус-уран выставкаҕа Дмитриева Айгылаана, 6 кылаас, үһүс миэстэ, Филиппов Степа, 7 кылаас, иккис миэстэ. Прокопьевскай аабыыларга Иванова Марианна бастакы миэстэ, Михайлов Иван, 10 кылаас, үһүс миэстэ. Славянскай сурук викторинатыгар улууска Павлова Аина, Павлов Петя бастакы миэстэлээхтэр. „Кыһынны оһуордар“ диэн республиканскай уруһуй күрэбэр Иванов Саша, 10 кылаас, -1 миэстэ. Үөрэнээччилэр сыллата билиилэрин таһымын үрдэтэргэ кыһаллалар.

Үөрэх сыла	Успеваемость %	Качество, %
2000-2001	100	41,8
2001-2002	100	45
2002-2003	100	48,95
2003-2004	100	52,4
2004-2005	100	57,4
2005-2006	100	53,4
2006-2007	100	56
2007-2008	100	58

Ахтыны суруйдум завуч Алексеева Ксения Ивановна.

Балаҕан ыйа 2008 сыл.